

BIO-info 30/2010, 17. sept 2010 [BIO: sakslister og møtereferater](#) [BIO-info arkiv](#)
submission deadline to bio.info@bio.uib.no is Wednesday 16:00

Fra toppen!

Dype tanker

På dyppet av Middelhavet finnes det noen enorme områder med svært høy saltholdighet, sannsynligvis rester etter perioder da Middelhavet var avstengt fra Atlanterhavet og vannet fordampet og saltene ble konsentrert. I dette oksygenfrie miljøet trodde man tidligere at høyerestående organismer ikke kunne overleve, og at det var utelukkende bakterier, arker og virus som levde her nede.

I vår oppdaget [italienske og danske forskere](#) nye, ukjente livsformer i disse områdene. Bl.a. ble det påvist flercellede dyr som hadde tilpassert seg dette miljøet gjennom å utvikle en type organelle som tidligere bare var kjent fra encellede organismer. Hydrogenosomet hadde erstattet mitokondriet som energisentral i cellen, noe som åpner for spennende perspektiver både på hvor liv kan overleve og utvikle seg til komplekse livsformer.

I neste uke er det dialogmøte om marin bioprospektering hos Norges forskningsråd. Marin bioprospektering er en formålsrettet og systematisk leting etter bestanddeler, bioaktive forbindelser eller gener i marine organismer. Det er åpenbart at det ligger mye spennende under overflaten som både kan gi oss ny kunnskap og som kan høstes i form av produkter og ressurser. Vi håper å kunne presentere Bergen som et godt utgangspunkt for marin bioprospektering i fremtiden på møtet i Oslo i neste uke. Vi er gode på marin forskning i Bergen, og det har vi tenkt å fortsette å være!

Hilsen Anders

Ukens bilde

Biology means field work!

Photographer:
Inger Elisabeth Måren

Bjørn Moe foreleser for 57 nye BIO-studenter om vegetasjonshistorie på en næringsfattig myr i Fitjar - BIO 112 feltkurset.

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information.

Innhold:

Dype tanker	1
Ukens bilde	1
Siste nytt fra BIO	3
External Web; New BFS fellow to CGB; Two PhDs in Vietnam	3
Undervisningsnytt	4
Høyfjellsøkologi i strålende vær på Finse	4
Nye åpningstider i BIOs ekspedisjon	3
Siste nytt fra verden rundt oss	4
NorAlumni China; SFF-ordningen evaluert; om forskningsledelse; nyhetsbrev; andre nyheter	4
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	5
Harvey Prize	5
Avsluttende mastergradseksamen	6
Carina Magnussen	6
Nye medarbeidere	6
Christel Krossøy	6
Kurs, møter, seminar og arrangement	6
Naturforvaltningsseminar	6
Nye artikler	7
Winfried Lampert, Petter Larsson, Justin James Meager, Jon Egil Skjæraasen, Anders Fernö, Bjørn Berland and from ISI Kirkendall, LR; Geffen, AJ; Birks, HH; Kirkendall, LR; Samuelsen, OB; Krossoy, C; Vandvik, V; and Baniya, CB.	7

Siste nytt fra BIO

Nye åpningstider I BIOs ekspedisjon; External Web; Two PhDs in Vietnam

Nye åpningstider i BIOs ekspedisjon

Med virkning fra mandag 4. oktober 2010 vil vår ekspedisjon ha daglig åpningstid fra 0800 til 1430. Vi ber om at åpningstidene respekteres slik at våre kolleger får anledning til å utføre andre kontoradministrative oppgaver som i større grad krever ro og konsentrasjon.

External Web updates:

[BIO's English web pages](#) sport a new interview with new post-doc [Bjørn Arild Hatteland](#). **Frede Thingstad's** interview is not lost – it can be found on the new “[Meet a biologist](#)” page. One of BIO's EU projects, [LIFECYCLE](#), is profiled (it is led by [Sigurd Stefansson](#)). **Bjørn Berland** recently wrote an article about [Pidgin Latin](#) – referring to the widely varying pronunciations of Latin and Greek terms one can hear at scientific conferences. It is featured on [BIO's English home page](#) and is well worth reading – particularly by English-speakers!

Just a reminder to check **BIO's internal pages** for the latest on [funding opportunities](#), [conferences / courses / meeting etc](#) and [available positions](#).

Department of Biology congratulates Mr. Vo The Dung on his PhD defence

On the morning of 31 Sept. 2010, Mr. Vo The Dung, Ph.D. student under the NUFU program “Coastal Zone Management and Fish Health in Viet Nam”, successfully defended his, entitled “On the Systematics, Epidemiology and Impact of Parasites Infecting Species of the Genus *Epinephelus* on the Coast of South Central Vietnam.” Dr. Dung's advisor at UiB, was Glenn A. Bristow of BIO. The defense took place at the Institute of Oceanography, Nha Trang, Vietnam. Dr. Dung is currently employed at the Research Institute of Aquaculture No. 3, where he is the head of the Department of Biology.

Department of Biology congratulates Mr. Thai Ngoc Chien on his PhD defence

On the afternoon of 31 Sept. 2010, Mr. Thai Ngoc Chien, Ph.D. student under the NUFU program “Coastal Zone Management and Fish Health in Viet Nam” and former Master student at BIO under the Norad financed fellowship programme, successfully defended his, entitled “Application and development of ECOHAM for simulating primary productivity and nutrient dynamics of the coastal-shelf system of Khanh Hoa province, Vietnam” The defense took place at the Institute of Oceanography, Nha Trang, Vietnam. Dr. Chien's advisors at UiB were Rune Rosland of BIO and Knut Barthel of the Geophysics Institute. Dr. Chien is currently employed a the Research Institute for Aquaculture No. 3, Nha Trang, Vietnam, where he is the head of Department of Capture Fisheries and Aquatic Resource Management.

Undervisningsnytt

Høyfjellsøkologi i strålende vær på Finse

Emnet BIO343 Høyfjellsøkologi gjennomførte sitt feltkurs på Finse i overgangen august/september. Etter en noe illevarslende start med snø første dagen, ble været strålende og 22 studenter fra sju nasjoner fikk en fantastisk uke med undervisning og feltarbeid på Finse. Kurset ble ledet av Bjørn Arild Hatteland.

Foto: Hari Prasad Pandey

Siste nytt fra verden rundt oss

New BFS fellow to CGB; NorAlumni China; SFF-ordningen evaluert; om forskningsledelse; nyhetsbrev; andre nyheter

CGB has new BFS winner!

Nicola McLoughlin a young researcher at the **Centre for Geobiology**, the Centre of Excellence that includes BIO's GeoBiology research group, has been selected as one of this year's Bergen Research Foundation's recruitment awards. [Read more](#)

New alumni network for former Chinese students in Norway

NorAlumni China – a network for helping former students from China to stay connected with Norway and the Norwegian business sector is now in place. [Read more](#)

Salmon's body language tells all

Behaviour can be an indicator of stress or well-being in fish, new research confirms. Automatic photo analysis may make it possible to continuously monitor and interpret fish behaviour. [Read more](#)

Centres of Excellence scheme a success

The Norwegian Centres of Excellence (SFF) scheme has been successful and has yielded long-term positive effects, according to a recently published evaluation report. [Read more](#)

SFF-ordningen er en suksess

Ordningen med Sentre for fremragende forskning (SFF) har vært vellykket med varige positive

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

---

effekter, viser evalueringsrapporten som ble lagt frem i dag. Resultatene av evalueringen blir viktige i arbeidet med slå fast prinsippene for den neste SFF-utlysningen. [Les mer](#)

Hva er god forskningsledelse?

- Debatten om ledelse i forskning blir ofte uklar fordi man legger så ulike ting i begrepet, sier Forskningsrådets administrerende direktør Arvid Hallén. [Les mer](#)

Registrer deg for gratis nyhetsbrev!

www.intrafish.no lanserer nå et daglig nyhetsbrev på norsk - i tillegg til nettstedet. Det er for å servere deg de viktigste sakene idet din hektiske hverdag begynner. Slik kan du holde deg enda mer oppdatert på nyheter og den løpende utvikling i bransjen. DU kan også være med å farge nyhetsbildet. Send oss tips og kommentarer til redaksjonen@intrafish.com. [Les mer](#).

Nanoscience and Nanotechnology at the University of Bergen, please subscribe

If you are interested in information about Nanoscience and Nanotechnology activities at the University of Bergen, please subscribe to our mailing list by sending an email with "subscribe" in the header to nano@uib.no. We send out information concerning relevant seminars, funding possibilities etc. We only send out crucial information and you will not receive more than about two emails a month or less.

UiB klatrer på rankingliste

Universitetet i Bergen har klatret 187 plasser siden 2005 på QS sin rankingliste over de beste universitetene i verden, og ligger nå på 135. plass. For første gang er ikke Harvard øverst. Les mer fra [På Høyden](#)

Studentene krever UiB-fornyelse...

Forelesningene i akademias høyborg er for gammeldags. Nå vil studentene ved UiB inn i det 20. århundre. Les mer fra [Bergens Tidende](#)

...mens tidligere visedekan Rein Aasland ønsker å gjenreise forelesningen

Les mer i [På Høyden](#).

Sikkerhet mot vann og varme

Ny datahall i Realfagsbygget skal gi bedre sikkerhet for universitetets it-park. Hvis vannet flommer over serverne i Nygårdsgaten 5, skal alt kunne driftes fra Allégaten. Les mer fra [På Høyden](#)

Landkrabbe i maritimt knutepunkt

Universitetet i Bergen er ikkje med i det nye løftet innanfor maritim forskning. BI-professor Torger Reve meiner at universitetet bør satse sterkare på den maritime sektoren. Les mer fra [På Høyden](#)

Ledige stillinger for biologer

Mer info finner du [her](#).

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Harvey Prize

Mer info om utlysninger inkl. løpende, dvs. uten frister finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

Harvey Prize – for breakthroughs in science and technology

The late Mr. Leo M. Harvey of Los Angeles established the Harvey Prize for the purpose of creating a bridge of goodwill between Israel and the nations of the world, and to make known throughout the world the singular achievements of the prize winners. The Harvey Prize, which is awarded without reference to nationality, race, religion, or sex, constitutes an annual tribute to scholars and scientists

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

---

throughout the world. First and foremost, the Harvey Prize rewards excellence by recognizing breakthroughs in science and technology. Deadline: 1 Nov. 2010 Amount: \$75 000 [Learn more](#).

Avsluttende mastergradseksamen

Carina Magnussen

Carina Magnussen; Genekspresjon av karbonmonoksid dehydrogenase/acetyl-CoA syntase komplekset og *sat-ORF2-aprBA* operonet i *Archaeoglobus fulgidus*

Carina Magnussen holder onsdag 22. september avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i Biologi – mikrobiologi

Tittel på oppgaven: Genekspresjon av karbonmonoksid dehydrogenase/acetyl-CoA syntase komplekset og *sat-ORF2-aprBA* operonet i *Archaeoglobus fulgidus*

Veileder: Ida Helene Steen. Sensor: Helge Holo, UMB, Bisitter: Heidrun Wergeland.

Tid og Sted: **Onsdag 22. sept, kl.15:00**, Seminarrom K1, 1 etasje, Biobyggene

Alle interesserte velkommen!

Nye medarbeidere

Christel Krossøy

Christel Krossøy er fra 1. september midlertidig ansatt som forsker knyttet til NFR-prosjektet "Deciphering embryonic segmentation: genes that control the repeat pattern of the vertebral column", og hun hører til forskningsgruppen Vertebrateevolusjon og utvikling.

Hun har hovedfag i celle- og utviklingsbiologi fra Universitetet i Bergen hvor hun studerte den tidlige utviklingen av notochorden hos laks, og PhD i fiskeernæring fra NIFES / Universitetet i Bergen som omhandler vitamin K i forhold til beinhele og beinutvikling hos laks.

Fra januar 2010 har Christel vært hjemme i mammapermisjon, men nå gleder hun seg til å jobbe videre med ulike aspekter rundt segmenteringen av notochord og ryggrad hos laks og sebrafisk.

Kurs, møter, seminar og arrangement

Naturforvaltningsseminar

Faglig seminar - Institutt for naturforvaltning, UMB

I anledning Kåre Lye, Olav Hjeljord og Reidar Borgstrøms overgang til pensjonistenes rekke, inviterer Institutt for Naturforvaltning (INA) til seminar for å hedre våre nestorer. [Les mer](#).

Mer info om kurs, møter, seminar og arrangement etc finner du [her](#).

Nye artikler

Winfried Lampert, Petter Larsson, Justin James Meager, Jon Egil Skjæraasen, Anders Fernö, Bjørn Berland and from ISI Kirkendall, LR; Geffen, AJ; Birks, HH; Kirkendall, LR; Samuelsen, OB; Krossoy, C; Vandvik, V; and Baniya, CB.

***A full listing of BIO's ISI publications can be found on BIO's internal web pages. Click here for an [alphabetic listing for 2010](#). Click here for a [listing sorted by date](#) in ISI (most recent at the top).

Winfried Lampert, Kathrin P. Lampert and **Petter Larsson**. Coexisting overwintering strategies in *Daphnia pulex*: A test of genetic differences and growth responses. *Limnol. Oceanogr.*, 55(5), 2010, 1893–1900. E 2010, by the American Society of Limnology and Oceanography, Inc.

Abstract: We tested whether clones of *Daphnia pulex* in a mesotrophic lake differ with respect to overwintering strategies: either surviving the winter as parthenogenetic females with reduced metabolism in pelagic waters, or as sexually produced dormant embryos in ephippia. During winter 2007, we established two groups of clonal laboratory lines from females collected in the lake and neonates hatched from ephippia. Genetic relatedness and differentiation of the two clonal groups were studied with microsatellite markers, and compared to the genetic structure of a field reference population. Flow-through experiments designed to measure the specific juvenile growth rate (gj) of individual clones (a good proxy of fitness) at low and at high food concentrations show that differences in gj indicate physiological adaptation of the different starting populations to improving food conditions in spring. Although gj differed significantly among individual clones, both below and above the incipient limiting food concentration, we found no significant differences between the clonal groups. There was considerable clonal variation for reaction norms of gj, but neither the group means of the slopes of reaction norms nor of the threshold food concentrations for growth differed significantly. The lack of differences in group means so far does not support the hypothesis that clones are specialized for either parthenogenetic or for dormant overwintering. It rather suggests a mixed strategy of individual females producing resting stages as insurance and then trying to survive the winter in an active state.

Meager, J.J., Skjæraasen, J.E., Fernö, A. and Løkkeborg, S. 2010. Reproductive interactions between fugitive farmed and wild cod (*Gadus morhua*) in the field. *Canadian Journal of Fisheries and Aquatic Sciences* 67, 1221-1231. 2010.

Abstract: Atlantic cod (*Gadus morhua*) are being increasingly farmed in net pens adjacent to coastal populations that are currently at historic lows. One concern is that farmed escapees enter local spawning shoals and mate with wild cod. We tested for the potential of escaped farmed cod to interact and hybridize with wild fish by examining the spatial dynamics of, and associations between, fish tagged with ultrasonic transmitters. Based on these data, we also investigated the basic mating system of cod in the field. The spawning ground was best described as a lekking arena. Wild males aggregated near the seafloor and associations between individuals were frequent. Wild females had a pelagic and dispersed distribution and rarely associated with each other. Associations between individual wild males and females were also infrequent. Farmed males rarely associated with wild fish and had core usage areas above the wild males, suggesting that they were not admitted into the spawning arena. Farmed females were over the spawning arena more frequently than wild females and often associated with wild males at the depth of the spawning arena, indicating potential mating with wild males and the possibility of courtship interference. Hence, hybridization between escaped farmed and wild cod is likely.

Bjørn Berland. [Pidgin Latin](#). *Uniped*, årgang 33, 2/2010, side 71–76

Abstract: When languages meet, one may become a «broken» Pidgin with simple grammar and rules. Latin and Greek were classical languages that live on in science. The scientific names and term

of Latin and Greek roots are adopted in writing in all language groups, but when these names and terms are spoken, their pronunciation is not uniform, but is adapted to the national languages. When professional people attend international conferences and meetings, it is soon discovered that scientific names and terms are pronounced quite differently. The question is – who speaks Pidgin Latin? [Read .pdf.](#)

additional articles recently posted to ISI:

Kolarik, M; **Kirkendall, LR.** (2010). Evidence for a new lineage of primary ambrosia fungi in *Geosmithia Pitt* (Ascomycota: Hypocreales). *Fungal Biol.*, 114, 676-689.

Therkildsen, NO; Nielsen, EE; Hussy, K; Meldrup, D; **Geffen, AJ.** (2010). Does DNA extraction affect the physical and chemical composition of historical cod (*Gadus morhua*) otoliths?. *ICES J. Mar. Sci.*, 67, 1251-1259.

Muncaster, S; Andersson, E; Kjesbu, OS; Taranger, GL; Skiftesvik, AB; Norberg, B. (2010). The reproductive cycle of female Ballan wrasse *Labrus bergylta* in high latitude, temperate waters. *J. Fish Biol.*, 77, 494-511.

Birks, HH; Bjune, AE. (2010). Can we detect a west Norwegian tree line from modern samples of plant remains and pollen? Results from the DOORMAT project. *Veg. Hist. Archaeobot.*, 19, 325-340.

Simaiakis, SM; Iorio, E; Djursvoll, P; Meidell, BA; Andersson, G; **Kirkendall, LR.** (2010). A study of the diversity and geographical variation in numbers of leg-bearing segments in centipedes (Chilopoda: Geophilomorpha) in north-western Europe. *Biol. J. Linnean Soc.*, 100, 899-909.

Zahl, IH; Kiessling, A; **Samuelsen, OB;** Olsen, RE. (2010). Anesthesia induces stress in Atlantic salmon (*Salmo salar*), Atlantic cod (*Gadus morhua*) and Atlantic halibut (*Hippoglossus hippoglossus*). *Fish Physiol. Biochem.*, 36, 719-730.

Krossoy, C; Lock, EJ; Ornsrud, R. (2010). Vitamin K-dependent gamma-glutamylcarboxylase in Atlantic salmon (*Salmo salar* L.). *Fish Physiol. Biochem.*, 36, 627-635.

Stevens, CJ; Dupre, C; Dorland, E; Gaudnik, C; Gowing, DJG; Bleeker, A; Diekmann, M; Alard, D; Bobbink, R; Fowler, D; Corcket, E; Mountford, JO; **Vandvik, V;** Aarrestad, PA; Muller, S; Dise, NB. (2010). Nitrogen deposition threatens species richness of grasslands across Europe. *Environ. Pollut.*, 158, 2940-2945.

Baniya, CB. (2010). Vascular and Cryptogam Richness in the World's Highest Alpine Zone, Tibet. *Mt. Res. Dev.*, 30, 275-281.